

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. XVI. Detestandam esse consuetudinem discendi Latinitatem ex lascivis Poetis, ad libidinem incitantibus Deorum magisterio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

viat, quod loquor, & scribo, & lego, & numero. Quoniam, cum vana discerem, tu disciplinam dabas mihi: & in eis vanis, peccata delectationum mearum dimisisti mihi. Didici enim in eis multa verba utilia, sed & quæ in rebus non vanis, disci possunt, & ea via tuta est, in qua pueri ambularent.

V S V S.

Vtilis precatio ad postulandam perseverantiam, & divinæ gloriæ offerendum profectum in studiis, quem pueri fecimus.

CAP. XVI.

Detestandam esse consuetudinem discendi Latinitatem ex lascivis Poetis, ad libidinem incitantibus Deorum magisterio.

i. **S**ed væ tibi flumē moris humani. Quis resistet tibi? Quamdiu non ficcaberis? Quousque volves Evæ filios in mare magnum & formidolosum, quod vix transeunt, a qui lignum conscenderint? Nonne ego in te legi, & tonantem Iovem, & adulterantem? & utiq; non posset hæc duo, sed actum est, ut haberet auctoritatem ad imitandum verum adulterium, lenocinante falso tonitruo. Quis autem b penulatorum magistrorum audit aure sobria, c ex eodem pulvere hominem clamantem & dicentem: *fingebat hæc Homerus: & humana ad deos transferebat, d divina malle ad nos.* Sed verius dicitur, quod fingebat hæc quidem ille, sed hominibus flagitiosis divina tribuendo, ne flagitia putarentur: & ut quisquis ea fecisset, non homines perditos, sed cælestes deos videretur imitatus.

Cicero l.
1. Tuscul.
99.

2. Et tamen ô flumen tartareum ! jactantur in te filii hominum cum mercedibus, ut hæc discant : & magna res agitur cum hoc agitur publice in foro , in conspectu legum & supra mercedem salaria decernentium. Et saxa tua percutis & sonas, dicens: hinc verba discuntur, hinc acquiritur eloquentia, rebus persuadendis sententiisque explicandis maxime necessaria. Ita vero non cognosceremus verba hæc : *imbrem aureum*, & *gremium*, & *fucum*, & *templa cali*, & alia verba, quæ in eo loco scripta sunt, nisi Terentius induceret nequam adolescentem, proponentem sibi Iovem ad exemplum stupri : dum *speçtat tabulam quandam pictam* in pariete, ubi inerat *pictura hæc* : Iovem quo pacto Danaæ misisse ajunt in *gremium quondam imbrem aureum*, *fucum factum mulieri*? Et vide, quemadmodum se concitat ad libidinem, quasi cælesti magisterio ! *At, quem Deum?* inquit, *Qui templa cali summa, sonitu concutit. Ego homuncio id non facerem? Ego verò ita illud feci, ac libens.*

2. Non omnino per hanc turpitudinem verba ista commodius discuntur, sed per hæc verba turpitudinis ista confidentius perpetratur. Non accuso verba quasi vasa electa atque preciosa : sed vinum erroris, quod in eis nobis propinatur ab ebris doctoribus, & nisi biberemus, cædebamur: nec appellare ad aliquem judicem sobrium licebat. Et tamen ego, Deus meus, in cujus conspectu jam secuta est recordatio mea, libenter hæc didici, & eis delectabar miser, & ob hoc bonæ spei puer appellabar.

In Evan-
cho.
Act. 3.
S. 5.

NOTÆ.

- a *Qui lignum conscenderint*) navem intelligit, sic Sap. 15. v. 4. Arca Noë, & c. 14. v. 1. & 3. quælibet navis dicitur lignum. Est autem metaphora quasi dicas flumen consuetudinis perversæ vix superare eos, qui velut conscensa nave effugere nituntur.
- b *Penulatum Magistorum*) id est, palliatorum; est enim penula vestis, quæ tunicæ injicitur adversus frigoris & tempestatis vim. Eâ ætate S. Augustini utebantur Professores Grammaticæ.
- c *Ex eodem pulvere*) eadem arena vanitatis, superbiæ, idololatriæ, in qua cum aliis volutabatur miser Cicero.
- d *Divina mallem ad nos*) quæ autem divina? ait idem Cicero, *vigere, sapere, invenire, meminisse.* Addo ego: sanctum, justum, misericordem, perfectum esse, hæc plane divina sunt, quæ Christus ad nos transtulit, *Estote ergo misericordes, sicut Pater vester misericors est. Estote ergo perfecti, sicut & pater vester celestis perfectus est.* Luc. 6. 36. Matth. 5. 43.
- e *Supra mercedem salaria*) sensus est, præter mercedem, sive Minerval, quod singuli Magistris privatim solvebant, decreta iisdem publice per leges annua stipendia; quæ forte ideo salaria dicuntur, quod ea percipientes inde se alant.
- f *Saxa tua percutis &c.*) pergit uti metaphora rapidi fluminis, sive torrentis, cui similis est consuetudo prava. Sicut autem flumen cum sono fertur per saxa, ita ingenti præconio extolluntur lascivi poetæ ob linguæ latinæ Magisterium.

V S V S.

1. Nulla magis suspecta esse debet excusatio salutis Studioso, quam ea quæ à consuetudine ducitur. Difficile est niti contra hunc torrentem, & unum solum facere aut non facere, quod plerique omnes faciunt aut non faciunt. Agnovit id S. D. consuetudine prælegendi pueris impuros Poëtas, quæ & ipse in mare mortuum putidæ libidinis devolutus est.
2. Valere merito debet autoritas tanti Doctoris, ad impuros poetas à juventute removendos. I. Quia non tam eleganter loqui, quam turpiter facere docent, I 1. *Experientia probat, multos qui*

qui Ovidium de amore, Apuleium, Petronium, aliosque færentes Veneris hircos prope devorant, vix tria verba latine lallare. III. Latinitas & amœnior eruditio ex puris autoribus hauriri potest affatim, priusquam ad lacunas & fimeta decurrere necesse sit. Etsi enim in lascivis poetis verba latina, velut vasa electa atque pretiosa in stercore, multæq; ingenii & eruditionis gemmæ lateant: nunquam tamen permiserim incauto juveni, ut cum periculo pudoris ista tangat. Evolvat prius Ciceronem, Cæsarem, Livium, Curtiū, Salustium, Florum, Æmiliū Probum, Virgiliū, Senecam, Statium, Claudianum, Ovidium, Martialem, Horatiū ab obscœnitate purgatos, & hos similesq; in succum suum redigat. Tum ubi maturior ætas, probatior virtus, uberioris doctrinæ necessitas periculi metum semoverint, Ægyptios illos lenones aggrediatur: & ex illis quoq; spolia colligat in complementum majoris eruditionis, ad Majorem Dei gloriam.

C A P. XVII.

In exercitio Scholastico Poëtas per paraphrasin reddendi studium vanæ laudis incusat.

I. **S**ine me Deus meus dicere aliquid, & de ingenio meo munere tuo: in quibus à me deliramentis atterebatur. Proponebatur enim mihi negocium animæ meæ fatis inquietum, præmio laudis, & dedecoris vel plagarum metu, ut dicerem verba Iunonis irascentis & dolentis: quod non posset

Virgil. l. 1. *Italia Teucrorum avertere regem,* quæ nunquam
 Æneid. Iunonē dixisse audieram. Sed figmentorum poëticorum vestigia errantes sequi cogebamur: & tale aliquid dicere solutis verbis, quale poëta dixisset versibus. Et ille dicebat laudabilius, in quo pro dignitate adumbratæ personæ, iræ ac doloris, similior affectus eminebat: verbis sententias congruentes vestientibus.

2. Vt